

Decyzje finansowe firm rodzinnych z Europy Środkowo-Wschodniej

Firmy rodzinne stanowią najbardziej powszechną formę prowadzenia biznesu w skali globalnej, przez co coraz częściej stają się obiektem zainteresowania naukowców z różnych dziedzin. Niewątpliwie jest to spowodowane specyfiką tych podmiotów, wynikającą ze współistnienia w nich systemu rodziny oraz systemu przedsiębiorstwa. Ciągłe przenikanie tych systemów skutkuje szczególnymi cechami firm rodzinnych, szeroko badanymi przez środowisko naukowe.

Należy podkreślić, że znaczna część badań nad firmami rodzinnymi pochodzi z amerykańskich ośrodków naukowych. Z kolei badania z krajów Europy Środkowo-Wschodniej są relatywnie rzadkie i nie cieszą się znaczącym uznaniem w skali światowej. Jednakże, należy zaznaczyć, że otoczenie biznesowe w krajach Europy Środkowej i Wschodniej (CEE) jest wyjątkowe ze względu na swoje specyficzne tło historyczne, co odróżnia je od krajów zachodnich. Trwały wpływ komunizmu i przejście do gospodarki wolnorynkowej znacząco ukształtowały uwarunkowania gospodarcze w tych regionach. Te szczególne okoliczności stanowią podstawę do zweryfikowania, czy wyniki badań nad decyzjami finansowymi w firmach rodzinnych, oparte na danych zachodnich, mogą być uniwersalne dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W związku z tym, głównym celem tego projektu jest zidentyfikowanie podobieństw i rozbieżności w procesach podejmowania decyzji finansowych (takich jak fuzje i przejęcia, społeczna odpowiedzialność biznesu i innowacje cyfrowe) między przedsiębiorstwami rodzinnymi i nierodzinnymi w krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz zestawienie tych ustaleń z istniejącymi badaniami dotyczącymi innych regionów.

Proponowany projekt koncentruje się na trzech kluczowych obszarach w zakresie decyzji finansowych: fuzjach i przejęciach (M&A), społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) oraz innowacjach cyfrowych. Decyzje podejmowane w tych obszarach są starannie planowane i stanowią świadome wybory podejmowane przez menedżerów lub właścicieli, które znacznie wpływają na ogólną sytuację finansową przedsiębiorstwa. Ponadto w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej, są to obszary stosunkowo rzadko dyskutowane w literaturze przedmiotu, co prowadzi do zauważalnej luki badawczej. Wyniki proponowanych badań prezentują również potencjał praktyczny.

Aby wyjaśnić i lepiej zrozumieć różnice między decyzjami firm rodzinnych i nierodzinnymi, w projekcie wykorzystano koncepcję bogactwa społeczno-emocjonalnego (socio-emotional wealth) oraz institutional theory, social identity theory, and self-categorisation theory.

Osiągnięcie postawionego celu badawczego będzie możliwe dzięki dokonaniu analizy porównawczej obejmującej wszystkie kraje Europy Środkowej i Wschodniej. Próbką obejmie spółki notowane w obrocie publicznym na giełdach w Bośni i Hercegowinie, Bułgarii, Chorwacji, Czechach, Węgrzech, Czarnogórze, Macedonii Północnej, Polsce, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii oraz państwach bałtyckich: Estonii, Litwie i Łotwie. Przeprowadzone empiryczne badanie ilościowe, obejmie spółki które ze względu na swoją obecność na rynkach publicznych przyjęły profesjonalne podejście do zarządzania, planowania i strategii finansowych. Na podstawie zebranych informacji, za pomocą odpowiednich metod statystycznych, dokonana zostanie weryfikacja postawionych hipotez.

Oczekuje się, że uzyskane wyniki wskażą potencjalne różnice i podobieństwa w porównaniu z dotychczasowymi rezultatami pochodzącymi z USA i Europy Zachodniej, co pozwoli przedsiębiorstwom i ustawodawcom w krajach Europy Środkowej i Wschodniej sformułować rekomendacje dotyczące sposobu na sprawniejsze osiąganie celów (finansowych) firm. Ponadto, celem projektu jest rozwinięcie podstawowych teorii poprzez uwzględnienie uwarunkowań instytucjonalnych.